

برنامه ریزی توسعه محله ای با تاکید بر سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی محله عباسقلی خان

زنجان)

لنا صفائیان

۱- مدرس دانشگاه

آدرس پست الکترونیکی نویسنده: Lenasafaiyan@yahoo.com

نام ارائه دهنده: لنا صفائیان

چکیده

به دلیل عدم توجه طرح های توسعه شهری به ابعاد مختلف محیط زندگی شهری، این طرح ها نه تنها در حل مسائل و مشکلات موجود ناتوان بوده، بلکه بسیاری از آنها به مرحله اجرا نیز نرسیده اند. پیچیدگی فزاینده مسائل و مشکلات شهری به خصوص در شهرهای بزرگ نیازمند جامع نگری می باشد. بر این اساس در دهه های اخیر بحث واحدها یا سلول های شهری در قابل محله ها و در نتیجه این بحث، رویکردهای گوناگون توسعه محله مطرح شده است. در بسیاری از این رویکردها سرمایه های اجتماعی به عنوان عامل اصلی و شرط لازم جهت توسعه محله ای مورد تاکید قرار گرفته است. از طرفی ابعاد ذهنی زندگی که شامل نگرش های مردم نسبت به زندگی و محیط زندگی آنها می باشد به عنوان یکی از عوامل اصلی در معیار سنجش کیفیت زندگی یعنی خروجی توسعه محله ای مطرح می باشد. با توجه به اینکه سرمایه اجتماعی به عنوان یک منبع موثر و کارآمد در توسعه محله ای مطرح می باشد چه رابطه ای بین نگرش یا ارزیابی مردم از محیط فیزیکی محله و میزان سرمایه اجتماعی وجود داشته و میزان سرمایه اجتماعی بسته به تغییر ابعاد فیزیکی و جمعیتی در محله های مختلف چگونه تغییر می کند. نتیجه این پژوهش که در محله عباسقلی خان شهر زنجان انجام شده است نشان میدهد که نوع ارزیابی ساکنان از محیط محله با میزان سرمایه اجتماعی ارتباط دارد. اگر چه این ارتباط به لحاظ آماری معنی دار نیست. همچنین در شرایط ساختار جمعیتی یکسان، میزان سرمایه اجتماعی با میزان جمعیت و اندازه فیزیکی محله رابطه معکوس دارد یعنی با کم شدن جمعیت و مساحت، میزان سرمایه اجتماعی افزایش می یابد. لذا از این نتایج می توان در باز تعریف محلات شهریو نیز ابعاد نگرش مثبت در ساکنان، که منجر به مشارکت اجتماعی و احساس تعلق می شود، استفاده نمود.

کلمات کلیدی: توسعه محله ای، توسعه شهری، سرمایه اجتماعی، مشارکت اجتماعی، حس تعلق